

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΘΕΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑ

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ

ANNA ΠΟΤΑΜΙΤΗ
Ε.ΔΙ.Π.

ptmt@upatras.gr

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΓΚΛΙΣΗ ΤΟΝΟΥ

ΣΩΣΤΟ Ή ΛΑΘΟΣ;

1. Οι εγκλιτικές λέξεις δεν έχουν τόνο.
2. Ο τόνος του εγκλιτικού όταν μεταβιβάζεται στην προηγούμενη λέξη είναι πάντα οξεία.
3. Κάθε λέξη που τονίζεται στη λήγουσα παίρνει βαρεία.
4. Τα μεν, δε, γαρ είναι εγκλιτικές λέξεις.
5. Αν μια προπαροξύτονη λέξη ακολουθείται από δισύλλαβη εγκλιτική λέξη παίρνει οξεία στη λήγουσα.
6. Αν μια παροξύτονη λέξη ακολουθείται από μονοσύλλαβη εγκλιτική λέξη παίρνει οξεία στη λήγουσα.
7. Μια προπερισπωμένη λέξη παίρνει βαρεία στη λήγουσα αν ακολουθείται από δισύλλαβη εγκλιτική λέξη.
8. Μια περισπωμένη λέξη αλλάζει τον τόνο της σε οξεία αν ακολουθείται από εγκλιτική λέξη.
9. Η ερωτηματική αντωνυμία, τίς, τί είναι εγκλιτική λέξη.
10. Μια εγκλιτική λέξη ποτέ δεν διατηρεί τον τόνο της.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΓΚΛΙΣΗ ΤΟΝΟΥ

Να τονιστούν οι παρακάτω λέξεις και φράσεις.

1. Εβουλευετο ποτε ο Ηρακλης περι του βιου ωδε πως.
2. Οι μεν εμοι φιλοι καλουσι με Ευδαιμονιαν.
3. Επαινεσουσι σε παντες οι θεοι.
4. Των στρατιωτων εστιν η σκηνη.
5. Αθανατοι εστε.
6. Αδικον εστι.
7. Δηλον εστι.
8. ηκουσα τινων
9. ουτος φησιν.
10. δος μοι.
11. δειξον μοι
12. παιδες τινες
13. σωσον με.
14. σοφων τινες
15. Βαλλει τις τινα τω.
16. Ει τι τινα βλαπτεις, πονηρος ει.
17. Και τουτο μεν δηλον εστιν, ότι ουδεν με ωφελησει οδε ο βωμος.
18. Ο μεν πατηρ φιλιος τε και χαριεις ην ωσθ' υπο παντων φιλεισθαι.
19. Αλλ' Ελληνων μεν τινες, οι επισημοι εβουλοντο γενεσθαι σοφιας, ελεξαν περι του υδατος τουτου τρεις οδους. Η τριτη των οδων πολύ επιεικεστατη εστιν, αλλα ψευδης.
20. Λεξω δια τι μοι δοκει πληθυειν ο Νειλος.
21. Τις ουτω μαίνεται, οστις ου βούλεται σοι φίλος είναι;
22. Και μοι οι θεοι ουτως εν τοις ιεροις εσημηναν, ώστε και ιδιωτην αν γνωσαι, ότι της μοναρχιας απεχεσθαι με δει.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΤΟΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑΣ

Να διορθώσετε τα λάθη στα παρακάτω κείμενα.

1. ἐν πολλοῖς μ ν, ὧ Δημόνικε, πολὺ διεστῴσας εὐρήσομεν τὰς τε τῶν σπουδαίων γνῶμας καὶ τὰς τῶν φαύλων διανοίας, πολὺ δε μεγίστην διαφορὰν εἰλήφασιν ἐν ταῖς πρὸς ἀλλήλους συνηθείαις. οἱ μὲν γὰρ τοὺς φίλους παρόντας μόνον τιμῶσιν, οἱ δὲ καὶ μακρὰν ἀπόντας ἀγαπῶσιν, καὶ τὰς μ ν τῶν φαύλων συνηθείας ὀλίγος χρόνος διέλυσε, τὰς δὲ τῶν σπουδαίων φιλίας οὐδ' ἂν ὁ πᾶς αἰὼν ἐξαλείψοιεν.
2. ἡγούμενος οὖν πρέπειν τοὺς δόξης ὀρεγομένους καὶ παιδείας ἀντιποιοιμένους τῶν σπουδαίων ἀλλὰ μὴ τῶν φαύλων εἶναι μιμητὰς, ἀπέσταλκα σοι τόνδε τὸν λόγον δῶρον, τεκμηρίον μὲν τῆς πρὸς ὑμᾶς εὐνοίας, σημεῖον δὲ τῆς πρὸς Ἰππόνικον συνηθείας. πρέπει γὰρ τοὺς παῖδας ὥσπερ τῆς οὐσίας οὕτω καὶ τῆς φιλίας τῆς πατρικῆς κληρονομεῖν.
3. διόπερ ἡμεῖς οὐ παράκλησιν εὐρόντες ἀλλὰ παρένεσιν γράψαντες μέλλομεν σοι συμβουλεύειν, ὡν χρῆ τοὺς νεωτέρους ὀρέγεσθαι καὶ τίνων ἔργων ἀπέχεσθαι καὶ ποίοις τισιν ἀνθρώποις ὁμιλεῖν καὶ πῶς τὸν ἑαυτῶν βίον οἰκονομεῖν. Ὅσοι γὰρ τοῦ βίου ταῦτην τὴν ὁδὸν ἐπορεύθησαν, οὗτοι μόνοι τῆς ἀρετῆς ἐφικέσθαι γνησίως ἠδυνήθησαν, ἧς οὐδὲν κτήμα σεμνότερον οὐδὲ βεβαιότερον ἐστίν.
4. εἴ μὲν γὰρ οἶον τε ἦν τοῖς τοὺς ἐν τῇ πολέμῳ κινδύνους διαφυγούσιν ἀθανάτους εἶναι τὸν λοιπὸν χρόνον, ἄξιον ἦν τοῖς ζῴσι τὸν ἅπαντα χρόνον πενθεῖν τοὺς τεθνεώτας· νῦν δὲ ἢ τε φύσις καὶ νόσων ἤπτων καὶ γήρος, ὃ τε δαίμων ὁ τὴν ἡμετέραν μοῖραν εἰλειχῶς ἀπαραίτητος.
5. ἐγὼ δ' εἴ μιν πρὸς ἄλλοὺς τινὰς ἐπεχείρουν οὕτω διεξιέναι περὶ τῶν πραγμάτων, εἰκότως ἂν εἶχον τὴν αἰτίαν ταύτην· νῦν δὲ πρὸς ὑμᾶς ποιούμαι τοὺς λόγους, οὐ διαβάλλειν ἑτέροις ἐπιθυμῶν, ἀλλ' αὐτοὺς βουλόμενος παύσαι τῶν τοιοῦτων ἔργων, καὶ τὴν εἰρήνην, περὶ ἧς ἅπας ὁ λόγος ἐστίν, βεβαίως καὶ τὴν πόλιν καὶ τοὺς ἄλλους Ἑλλήνας ἀγαγεῖν. Ἀνάγκη δὲ τοὺς νοθετούντας καὶ τοὺς κατηγοροῦντας τοῖς μὲν λόγοις χρῆσθαι παραπλησίοις, τὰς δὲ διανοίας ἔχειν ἀλλήλοισι ὡς οἶον τ' ἐναντιότητας. Ὡστε περὶ τῶν ταῦτ' λεγόντων οὐκ αἰεὶ προσήκει τὴν αὐτὴν ὑμᾶς γνώμην ἔχειν, ἀλλὰ τοὺς μὲν ἐπὶ βλάβῃ λοιδοροῦντας μισεῖν ὡς κακόνους ὄντας τῇ πόλει, τοὺς δ' ἐπ' ὠφελείᾳ νοθετούντας ἐπαινεῖν καὶ βελτίστους τῶν πολιτῶν νομίζειν.
6. εἰ δὲ τινὲς φοβοῦνται μὴ ἂν νῦν ἀναφύγουσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ἔτι ποτε πράγματα παρέχουσιν ὑμῖν, ἐνθυμήθητε ὅτι οὐχ οὐς ἂν εὖ ἀλλ' οὐς ἂν κακῶς τις ποιεῖ φοβεῖσθαι

δεῖ μή ποτέ μέγα δυνασθῶσιν. ἐνθυμῆσθαι δὲ καὶ τάδε χρή, ὅτι κτᾶσθαι μὲν τι ἀγαθὸν καὶ ἰδιώταις καὶ πόλεσι προσήκει, ὅταν ἐρρωμενέστατοι εἰσὶν, ἵνα ἔχωσιν, εἴαν ποτ' ἀδύνατοι γένωνται, ἐπικουρίαν τῶν προπεπονημένων. ὑμῖν δὲ νῦν ἐκ θεῶν τινὸς καιρὸς παραγεγένηται, εἴαν δεομένοις βοηθήσετε Λακεδαιμονίους, κτήσασθαι τούτους εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον φίλους ἀπροφασίστους.

7. τοιαύτ' ἄτα σφᾶς ἔφη διαλεχθέντας ἰέναι. τὸν οὖν Σωκράτη ἑαυτῷ πῶς προσέχωντα τὸν νοῦν κατὰ τὴν ὁδὸν πορεύεσθαι ὑπολειπόμενον, καὶ περιμένοντος οὐ κελεύειν προϊέναι εἰς τό πρόσθεν. ἐπειδὴ δε γενέσθαι ἐπεὶ τῇ οἰκίᾳ τῇ Ἀγάθωνος, ἀνεφικμένην καταλαμβάνειν τὴν θύραν, καὶ τι ἔφη αὐτόθι γελοῖον παθεῖν. οἱ μὲν γὰρ εὐθύς παῖδα τινὰ τῶν ἔνδοθεν ἀπαντήσαντα ἄγειν οὐ κατεκείντο οἱ ἄλλοι, καὶ καταλαμβάνειν ἤδη μέλλοντας δειπνεῖν.
8. εἰ γὰρ μή ἦν τοιοῦτος, οὐκ ἂν ἐκ πολλῶν ὀλίγα κατέλιπεν, ἐπεὶ εἴ νυν γε ἕξαπατηθείητε ὑπὸ τούτων καὶ δημεύσαιθ' ἡμῶν τὴν οὐσίαν, οὐδὲ δύο τάλαντα λάβοιτ' ἂν. ὣστε οὐ μόνον πρὸς δόξαν ἀλλὰ καὶ εἰς χρημάτων λόγον λυσιτελεῖ μάλλον ὑμῖν ἀποψηφίσασθαι· πολὺ γὰρ πλείω ὠφεληθήσεσθ', εἴαν ἡμεῖς ἔχομεν. σκοπεῖτε δὲ ἐκ τοῦ παρεληλυθότος χρόνου, ὅσα φαίνεται ἀνηλωμένα εἰς τὴν πόλιν· καὶ νῦν ἀπὸ τῶν ὑπολοίπων τριηραρχῷ μὲν ἐγώ, τριηραρχῶν δὲ ὁ πατήρ ἀπέθανεν, πειράσομαι δ', ὥσπερ καὶ ἐκεῖνον ἐώρον, ὀλίγα κατὰ μικρὸν παρασκευάσασθαι.
9. πρὸς δὲ τούτοις ἄξιον ἐνθυμηθῆναι οἷαν φύσιν εἶχεν ὁ πατήρ. ὅσα γὰρ ἔξω τῶν ἀναγκαίων ἐπεθύμησεν ἀναλίσκειν πάντα φανήσεται τοιαῦτα ὅθεν καὶ τῇ πόλι τιμὴ ἔμελλεν ἔσεσθαι. αὐτίκα ὅτε ἵππευεν, οὐ μόνον ἵππους ἐκτήσατο λαμπροῦς ἀλλὰ καὶ ἀθλητὰς (οἷς) ἐνίκησεν Ἴσθμοὶ καὶ Νεμέα, ὥστε τὴν πόλιν κηρυχθῆναι καὶ αὐτὸν στεφανωθῆναι. δέομαι οὖν ὑμῶν, ἢ ἄνδρες δικασταί, καὶ τούτων καὶ τῶν ἄλλων μεμνημένους ἀπάντων τῶν εἰρημένων βοηθεῖν ἡμῖν καὶ μὴ περιδεῖν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ἀνεραιθέντας.
10. ἐπειδὴ γὰρ ὤμοσε τὴν εἰρήνην ὁ Φίλιππος προλαβὼν τὴν Θράκην διὰ τούτους οὐχὶ πεισθέντας τῷ ἐμῷ ψηφίσματι, πάλιν ὠνεῖται παρ' αὐτῶν ὅπως μὴ ἄπιμεν ἐκ Μακεδονίας, ἕως τὰ τῆς στρατείας εὐτρεπή ποιήσαιο, ἵνα μὴ, δεῦρ' ἀπαγγειλλάντων ἡμῶν ὅτι μέλλει καὶ παρασκευάζεται πορεύεσθαι, ἐξέλθοιθ' ὑμεῖς καὶ περιπλεύσαντες ταῖς τριήρεσιν εἰς Πύλας ὥσπερ πρότερον κλείσατε τὸν τόπον, ἀλλ' ἅμ' ἀκούοιτε ταῦτ' ἀπαγγελλόντων ἡμῶν ἀκεῖνος ἐντὸς εἴη Πυλῶν.
11. τούτους δὴ δικαίως ἂν τίς καλοῖη μεγαλογνώμονας, ὅ ἂν ταῦτα γιγνώσκοντες πολλοὶ ἔπωνται, καὶ μεγάλη χειρὶ εἰκότως οὗτος λέγοιτο πορεύεσθαι οὐδ' ἂν τῇ γνώμῃ πολλές χεῖρες ὑπηρετεῖν ἐθέλοσι, καὶ μέγας τῇ ὄντι οὗτος ἀνὴρ ὅς ἂν μεγάλα δύνηται γνώμῃ διαπράξασθαι μάλλον ἢ ῥώμῃ.

12. εἴ δέ τις με ἐπερωτῶει· Ἡ καὶ, ἂν τις ἀδικεῖ τὴν πόλιν, λέγεις ὡς χρῆ καὶ πρὸς τοῦτον εἰρήνην ἄγειν; οὐκ ἂν φαίην· ἀλλὰ μᾶλλον λέγω ὅτι πολὺ θάπτον ἂν τιμωροῖμεθα αὐτούς, εἰ μὴδὲνα ὑπάρχοιμεν ἀδικούντες· οὐδένα γὰρ ἂν ἔχοιεν σύμαχον.
13. τοιαῦτα λέξας ἐπεψήφισεν αὐτὸς ἔφορος ὢν ἐς τὴν ἐκκλησίαν τῶν Λακεδαιμονίων. ὁ δέ (κρίνουσι γὰρ βοή καὶ οὐ ψήφισι) οὐκ ἔφη διαγιγνώσκειν τὴν βοήν ὅποτέρα μείζον, ἀλλὰ βουλόμενος αὐτούς φανερώς ἀποδεικνυμένους τὴν γνώμην ἐς τὸ πολεμεῖν μᾶλλον ὀρμηῆσαι ἔλεξεν ὅτω μ ν ὑμῶν, ὧ Λακεδαιμόνιοι, δοκοῦσι λελύσθαι αἱ σπονδαὶ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἀδικεῖν, ἀναστήτω ἐς ἐκεῖνο τὸ χωρίον, δεῖξας τι χωρίον αὐτοῖς, ὅτι μὴ δοκοῦσιν, ἐς τὰ ἐπὶ θάτερα. ἀναστάντες δὲ διέστησαν, καὶ πολλῶ πλείους ἐγένοντο οἷς ἐδόκουν αἱ σπονδαὶ λελύσθαι.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ

ΚΛΙΣΕΙΣ

Να επιλέξετε τους σωστούς τύπους.

α κλίσις	χώρα, χῶρα, χώρας, χῶρας	
	μούσα, μουσα, μούσας, μούσαν	
	ρίζας (γεν), μάξης, μάξαν, μάξαν	
	γλώσσας, γλώσσης, γλώσσαν	
	μάχαιρας, μαχαίρας (γεν.), μάχαιρας (γεν.), μαχαίρας (αιτ.)	
	εὐσεβείας (γεν.), εὐσέβειας (γεν.), εὐσεβείαν	
	γραῖα, μοῖρα, πειρα, σφαῖρα, σφαίρας (γεν.), σφῦραν	
β κλίσις	δώρα, δῶρα, ὀστά, ὀστᾶ χρυσούς, χρυσοῦς, χρυσαῖ, χρυσᾶ	
γ κλίσις	τοὺς ἰχθῦς, τοὺς ἰχθύς, ὁ ἰχθῦς	
	πελέκεος, πελέκεως, ἵππεῦσι, ἵππεῦσι, χιτῶνι, χιτῶνι, χιτῶνα, χιτῶνα, παιᾶνας (αιτ.πλ), παιάνας, κρατήρα, κρατῆρα, κρατῆρας	
	εὐθέως (γεν.), εὐθέος, εὐθεία, εὐθειᾶ, τὸν ἐπιμελή, τὸν ἐπιμελή, τὸ εὐήθες, τὸ εὐήθες, εὐῶδες, εὐῶδες	

Γ. ΜΕΤΟΧΕΣ

(παρακειμένου)

	μετάφραση	οριστική ενεστώτα
οί έσπουδακότες	α. αυτοί που έχουν σπουδάσει β. αυτοί που έχουν φροντίσει με ζήλο γ. οι πεπαιδευμένοι	
ό ήδεσμένος	α. αυτός που έχει σεβαστεί β. ο δεμένος γ. αυτός που έχει ευχαριστηθεί	
οί ήρκότες	α. αυτοί που είναι αρκετοί β. αυτοί που έχουν κυριεύσει γ. αυτοί που έχουν υψώσει	
ή ήτιαμένη	α. αυτή που έχει ζητήσει β. αυτή που έχει κατηγορηθεί γ. αυτή που έχει κατηγορήσει	
ό άπηχθημένος	α. αυτός που έχει απαχθεί β. αυτός που έχει μεταφερθεί γ. αυτός που έχει γίνει μισητός	
οί ήμμένοι	α. οι αναμένοι β. αυτοί που έχουν καθίσει γ. αυτοί που έχουν προσκολληθεί	
ό έγρηγορός	α. αυτός που είναι γρήγορος β. αυτός που είναι ξύπνιος γ. αυτός που έχει βιαστεί	
ό έλληλαμένος	α. αυτός που έχει πιεστεί β. αυτός που έχει ληφθεί γ. αυτός που έχει έλθει	
τό τεθωρακισμένον	α. το πολεμικό άρμα β. το εξοπλισμένο με θώρακα γ. αυτό που φαίνεται	
ό δεδραμηκός	α. αυτός που έχει τρέξει β. αυτός που έχει δράσει	
ή έδηδοκυία	α. αυτή που έχει φάει β. αυτή που έχει αποφασίσει γ. αυτή που δίνει την εντύπωση..	
ό είστιαμένος	α. αυτός που έχει εστιάσει β. ο φιλοξενούμενος γ. αυτός που στέκεται	
ό σεσημασμένος	α. ο εγκληματίας β. ο σημαντικός γ. αυτός που έχει σημαδευτεί	
ό έωσμένος	α. αυτός που έχει σπρωχθεί β. ο ανοικτός	
οί ήττημένοι	α. αυτοί που έχουν ηττηθεί β. αυτοί που έχουν ζητήσει	

Δ. ΡΗΜΑΤΙΚΑ ΕΠΙΘΕΤΑ

μετάφραση (απρ.)

ανάλυση

περιθρεκτέον (έστί)		
---------------------	--	--

ἰστέον		
οἰστέον		
έκτέον		
άνετέον		
μνηστέον		
ἰτέον		
ῥητέον		
πευστέον		
φειστέον		
τευκτόν		
έατέον		
οἰητέον		
ώστέον		
φατέον		

Ε. ΟΙ ΕΓΚΛΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΡΗΜΑΤΟΣ

- Οι εγκλίσεις των προτάσεων κρίσεως είναι: η
.....
- Οι εγκλίσεις των προτάσεων επιθυμίας είναι:
.....
- Η ευκτική του πλαγίου λόγου είναι έγκλιση προτάσεων επιθυμίας. Σωστό ή λάθος;
.....
- Τι εκφράζει η δυνητική οριστική;
.....
- Πώς σχηματίζεται και τι σημαίνει η ευχετική οριστική;
.....
.....
- Η προτρεπτική υποτακτική βρίσκεται συνήθως στο
- Α. α πρόσωπο πληθυντικού (σπ. ενικού). Β. β πρόσωπο ενικού Γ. β πρόσωπο πληθυντικού
- Η προτρεπτική υποτακτική αναπληρώνει τα πρόσωπα της προστακτικής που λείπουν. Σωστό ή λάθος;
- Η αποτρεπτική /απαγορευτική υποτακτική βρίσκεται στο
- Α. β πρόσωπο ενεστώτα Β. β πρόσωπο αορίστου μόνο Γ. β ή γ πρόσωπο αορίστου
- Για να δηλωθεί απαγόρευση στον ενεστώτα και παρακείμενο χρησιμοποιείται
.....
- Για να δηλωθεί απαγόρευση στον αόριστο χρησιμοποιείται.....

- Η απορηματική υποτακτική βρίσκεται στο Α. α πρόσωπο σε καταφατικές προτάσεις. Β. στο β πρόσωπο σε ερωτηματικές προτάσεις. Γ. στο α πρόσωπο και σπάνια στο γ σε ερωτηματικές προτάσεις μόνο.
- Η δυνητική ευκτική εκφράζει κυρίως
.....
- Η μόνη ευκτική που τίθεται σε χρόνο μέλλοντα είναι η
.....

ΕΙ ΕΓΚΛΙΣΣΕΙΣ (στις ανεξάρτητες προτάσεις)

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ

1. Ας λέμε πάντα την αλήθεια.
2. Να μη στείλουμε αγγελιαφόρους στον βασιλέα.
3. Μην προδώσετε την πόλη σας, Αθηναίοι
4. Μην εμποδίσετε τα πλοία, στρατιώτες.
5. Μη με καταστρέψετε άδικα!
6. Κανείς να μη θεωρήσει τον Φίλιππο φίλο.
7. Μην εγκαταλείψετε την πατρίδα.
8. Να μιλήσουμε ή να σιωπήσουμε;
9. Να μείνουμε ή να φύγουμε;

ΕΥΚΤΙΚΗ

1. Ευχαρίστως θα σας έλεγα.
2. Τι άλλο θα μπορούσα να κάνω;
3. Μακάρι να έφτανε το στράτευμα!
4. Μακάρι το αγόρι να μάθαινε να είναι σώφρων!
5. Μακάρι να ήθελαν οι θεοί να είναι μαζί μας και να μας οδηγούν με ασφάλεια κατά των εχθρών!
6. Μακάρι να σε φυλάει ο θεός πάντα και να σου δίνει ευτυχία.
7. Μακάρι να μην γίνει αυτό!

ΕΥΧΕΤΙΚΗ ΟΡΙΣΤΙΚΗ

1. Μακάρι να ήταν εδώ τώρα!
2. Μακάρι να ήταν /είχε έλθει, τότε!

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ

1. Μη λες ψέματα.
2. Μην πεις ψέματα.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΠΛΑΓΙΟ ΛΟΓΟ

Α. ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ ΜΕ ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ

Χρησιμοποιήστε απαρέμφατα για να αποδώσετε τις παρακάτω προτάσεις στα αρχαία ελληνικά.

1. ο νεαρός είπε (ἔφη) ότι θα βοηθήσει τον γεροντα.

2. ο νεαρός είπε ότι δεν θα βοηθήσει τον γέροντα.
3. ο βασιλιάς είχε την πεποίθηση ότι (πιστεύω) έχει ορθή άποψη (ὀρθῶς γινώσκω).
4. η γυναίκα θεωρούσε (ἡγοῦμαι) ότι η ίδια έχει ορθή άποψη αλλά ο σύζυγός της κάνει λάθος.
5. τα παιδιά νόμιζαν (οἶομαι) ότι ο πατέρας τους απουσίαζε.
6. ο αγγελιαφόρος λέει (φημί) ότι οι πρέσβεις έφτασαν ήδη στις πύλες.
7. οι νεαροί υποθέτουν ότι (δοκέω) εύκολα θα νικήσουν τους αντιπάλους.
8. ο ιερέας έλεγε (λέγω) ότι οι θεοί δέχονται τις θυσίες.
9. οι πολίτες συμφώνησαν (ὁμολογέομαι) ότι δεν θα δεχτούν τον πόλεμο.
10. είπε ότι ή θα φέρει τους αιχμαλώτους ή θα τους ελευθερώσει.
11. εδώ λέγεται ότι ο ξένος βρήκε το άγαλμα.
12. είπαν ότι ο άνδρας ήταν νεκρός.
13. ο βασιλιάς νομίζει ότι νίκησε.

Για τις παρακάτω προτάσεις, αφού κάνετε την μετατροπή, να δώσετε και την αρχική πρόταση σε ευθύ λόγο.

14. οι τριάκοντα απαγόρευαν στο Σωκράτη να συζητά με τους νέους.
15. σας συμβουλεύω να μην τους ακούσετε.
16. ο ποιητής προέτρεψε (κελεύω) τον χορό να τραγουδήσει.
17. ο δάσκαλος απαίτησε (κελεύω) από τον μαθητή να διαβάσει.
18. κάθε φτωχός εύχεται να γίνει πλούσιος.
19. ο τύραννος είχε την αξίωση (ἀξιόω) να τον υπακούν (πείθομαι) όλοι.
20. σας παρακαλούμε (δέομαι +γεν.) να αθώσετε (ἀποψηφίζομαι +γεν.) τον κατηγορούμενο (φεύγων).

B. ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ ΜΕ ΚΑΤΗΓΟΡΗΜΑΤΙΚΗ ΜΕΤΟΧΗ

Χρησιμοποιήστε κατηγορηματική μετοχή για να αποδώσετε τις παρακάτω προτάσεις στα αρχαία ελληνικά.

1. βλέπω ότι το πλήθος συγκεντρώνεται (ἀθροίζομαι).

2. οι πολίτες κατάλαβαν (αισθάνομαι) ότι βρίσκονταν σε κίνδυνο.
3. θα αποκαλύψω (δηλώω) ότι ο ομιλητής ψεύδεται.
4. ξέρετε ότι ο Περικλής είναι άρρωστος;
5. ο Περικλής γνωρίζει καλά ότι (ἐπίσταμαι) ότι είναι άρρωστος.
6. αντιλαμβάνομαι ότι (μανθάνω) είσαι προδότης.
7. ο γείτονας πιάστηκε να κλέβει χρήματα.
8. ο τύραννος αντιλαμβάνεται (γιγνώσκω) ότι οι πολίτες έχουν φοβηθεί.
9. η μητέρα έμαθε ότι ο γιός της ήταν ασφαλής.
10. βλέπω ότι ο στρατηγός κάνει λάθος.
11. δεν ήξερα ότι είναι νεκρός.
12. αγνοεί (ἀγνοῶ) ότι ο πόλεμος θα φτάσει εδώ.
13. ξέρουμε ότι ο κήρυκας ήλθε στην πόλη.
14. θυμάμαι ότι άκουσα θόρυβο.
15. δεν έχουμε ξεχάσει (λανθάνομαι) ότι είμαστε γέροντες.
16. η ψυχή φαίνεται ότι είναι αθάνατη.
17. καταλαβαίνω (αισθάνομαι) ότι αυτά έχουν έτσι.
18. ακούσαμε ότι ο Κύρος είναι στην Κιλικία.
19. ο ηγεμόνας έβλεπε ότι το πλήθος οργιζόταν.

Γ. ΟΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ ΣΤΟΝ ΠΛΑΓΙΟ ΛΟΓΟ

Να μετατρέψετε τον πλάγιο λόγο σε ευθύ.

(Α. ειδικές προτάσεις)

1. είχε γάρ λέγειν καὶ ὅτι μόνοι τῶν Ἑλλήνων βασιλεῖ συνεμάχοντο ἐν Πλαταιαῖς, καὶ ὅτι ὕστερον οὐδὲ πώποτε στρατεύσαιντο ἐπὶ βασιλέα.
2. ἔλεξαν ὅτι πέμψειε σφᾶς ὁ βασιλεύς.
3. Οἱ Ἀθηναῖοι ἐνόμισαν ὅτι οἱ ἐναντίοι παρεσκευάζοντο.
4. εἶχε γάρ λέγειν ὡς Λακεδαιμόνιοι διὰ τοῦτο πολεμήσειαν αὐτοῖς...

5. Οί στρατηγοί διηγοῦντο ὅτι αὐτοὶ μὲν ἐπὶ τοὺς πολεμίους πλέοιεν, τὴν δὲ ἀναίρεσιν τῶν ναυαγῶν προστάξαιεν ἀνδράσι ἱκανοῖς.

(B. δευτερεύουσες προτάσεις)

6. Οἱ Ἀθηναῖοι ἐνόμισαν ὅτι οἱ ἐναντίοι παρεσκευάζοντο ἵνα ἐπίοιεν.
 7. ἤλπιζον τοὺς Σικελοὺς ταύτη, οὐς μετέπεμψαν, ἀπαντήσεσθαι.
 8. εἶχε γὰρ λέγειν ὡς Λακεδαιμόνιοι διὰ τοῦτο πολεμήσειαν αὐτοῖς, ὅτι οὐκ ἐθελήσαιεν μετ' Ἀγησιλάου ἐλθεῖν ἐπ' αὐτόν.
 9. ὁ ἄγγελος ἔλεγεν ὅτι Κῦρος λελοιπῶς εἶη τὰ ἄκρα, ἐπεὶ αἰσθοῖτο τοῦτο.

ΠΛΑΓΙΟΣ ΥΠΟΘΕΤΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

A. Να εντάξετε τους παρακάτω υποθετικούς λόγους σε πλάγιο λόγο.

1. εἰ ὁ Φίλιππος τοῦτο ἔλεγεν, ἐψεύδετο ἄν.

λέγει ὅτι

εἶπεν ὅτι

ἔφη

ἦδει

2. εἰ ὁ Φίλιππος τοῦτο εἶποι, ψεύδοιτο ἄν.

εἶπεν ὅτι

ἔφη

ἦδει

3. ἐὰν ὁ Φίλιππος τοῦτο εἶπη, ψευσθήσεται.

εἶπεν ὅτι

ἔφη

ἦδει

4. εἰ ὁ Φίλιππος τοῦτο λέγει, ψεύδεται.

εἶπεν ὅτι

ἔφη

ἦδει

5. ἐὰν στρατεύηται Κροῖσος, μεγάλην ἀρχὴν καταλύσει.

ἢ Πυθίη ἀπεκρίνατο ὅτι

ἢ Πυθίη ἔφη

ἢ Πυθίη ἦδει

Β. Να μετατρέψετε τους πλάγιους υποθετικούς λόγους σε ευθείς και να αναγνωρίσετε το είδος.

1. Τῶν Θηβαίων οἱ προεστῶτες ἐλογίζοντο ὡς, εἰ μὴ μαχοῖντο, ἀποστήσονται αἱ περιοικίδες πόλεις.
2. ἐλογίζοντο ὡς, εἰ νικήσειαν τὸ περὶ τὸν βασιλέα, τὸ ἄλλο πᾶν εὐχείρωτον ἔσοιτο.
3. ὁ Κόνων τὸν Φαρνάβαζον ἐδίδασκειν ὡς οὕτω μὲν ποιοῦντι (υποθετική μτχ.) πᾶσαι αὐτῶ αἱ πόλεις φίλῃαι ἔσονται, εἰ δὲ δουλοῦσθαι βουλόμενος φανερός ἔσοιτο, ἔλεγεν ὡς μία ἑκάστη πολλὰ πράγματα ἰκανὴ εἴη παρέχειν καὶ κίνδυνος εἴη μὴ καὶ οἱ Ἕλληνες, εἰ ταῦτα αἰσθῶντο, συσταῖεν.
4. ἔγνω ὅτι, εἰ μὴ ἵππικὸν ἰκανὸν κτήσαιοτο, οὐ δυνήσοιτο κατὰ τὰ πεδία στρατεύεσθαι.
5. Λύσανδρος ἐλογίσατο ὅτι οἷόν τε εἴη ταχὺ ἐκπολιορκῆσαι τοὺς ἐν τῷ Πειραιεῖ εἰ τῶν ἐπιτηδείων ἀποκλεισθῆσαν.
6. ὑπίσχευτο εἰ ἀφίκοιντο ἔξω τοῦ Πόντου, μισθοφορὰν αὐτοῖς ἔσεσθαι.
7. ἤδει ὅτι, εἴ τι μάχης ποτὲ δεήσοι, ἐκ τούτων παραστάτας ληπτέον εἴη.
8. ἐλογίζετο ὡς, εἰ πάντες οἱ κοινῶνες (σύντροφοι) θεοσεβεῖς εἶεν, ἦττον ἂν αὐτοὺς ἐθέλειν ἀνόσιόν τι ποιεῖν.
9. Τισσαφέρνης μὲν ὤμοσεν Ἀγησιλάῳ, εἰ σπείσαιοτο, ἕως ἔλθοιεν, οὐς πέμψειε πρὸς βασιλέα ἀγγέλλους, διαπράξεσθαι αὐτῶ ἀφεθῆναι αὐτονόμους τὰς πόλεις.
10. Ἀθηναῖοι ἠγήσαντο ἐκείνους μὲν, εἴ τι ἠδίκουν, ἀποθανόντας δίκην ἔχειν τὴν μεγίστην. (=εφόσον εἶναι νεκροί, εἶναι τιμωρημένοι μετὰ τὴν μεγίστην τιμωρίαν)
11. Ἀχιλλεὺς δὲ ἐπηγγείλατο Μενoitίῳ Πάτροκλον σῶν ἀπάξειν (ἀπάγω =επαναφέρω), εἰ συμπέμψειεν αὐτὸν εἰς Τροίαν καὶ παρακαταθεῖτο αὐτῶ. (παρακατατίθεμαι = εμπιστεύομαι κάτι σε κάποιον)
12. Τῷ Νικίᾳ ἐδόκει, εἰ τειχισθῆι τὸ χωρίον, ῥάων ἢ ἐσκομιδῆ τῶν ἐπιτηδείων ἔσεσθαι.
13. Οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐνόμιζον, εἰ τὴν γῆν τέμνοιεν, καθαιρήσειν τὴν τῶν Ἀθηναίων δύναμιν.

Γ. Να μετατρέψετε τον πλάγιο λόγο σε ευθύ.

14. Κῦρος ἐβόα τῷ Κλεάρχῳ ἄγειν τὸ στράτευμα κατὰ τὸ μέσον τῆς φάλλαγος, ὅτι ἐκεῖ ὁ βασιλεὺς εἶη.

15. Ἡπόρει, ποτέραν τὴν ὁδὸν τράπηται.

16. Κῦρος ἐπυνθάνετο αὐτῶν ὁπόσῃν ὁδὸν διήλασαν καὶ εἰ οἰκοῖτο ἡ χώρα.

ΚΕΙΜΕΝΑ

(Θα χρειαστεί να συμπληρώσετε τους τύπους που λείπουν, σύμφωνα με τις οδηγίες που σας δίνονται εντός παρενθέσεων και τις απαιτήσεις της σύνταξης. Οι υπογραμμισμένες λέξεις να σχολιαστούν ως προς τον συντακτικό ρόλο τους).

1.

καὶ μ ν δὴ πολὺ (ράδιον, συγκρ.) ἡγοῦμαι ε ναι ὑπ ρ ὦν ὑμεῖς ἐπάσχετε ἀντειπεῖν, ἢ ὑπ ρ ὦν οὗτοι πεποιήκασιν ἀπολογήσασθαι. καίτοι λέγουσιν ὡς Ἐρατοσθένει ἐλάχιστα τῶν τριάκοντα κακὰ(ἐργάζομαι, πρκμν) καὶ διὰ τοῦτο αὐτὸν ἀξιούσι σωθῆναι· ὅτι δ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων πλείστα εἰς ὑμᾶς ἐξημάρτηκεν, οὐκ οἴονται χρῆναι αὐτὸν (ἀπόλλυμαι, αορ.); ὑμεῖς δ δείξετε ἥντινα γνώμην ἔχετε περὶ τῶν πραγμάτων. εἰ μ ν γὰρ τούτου (καταψηφίζομαι, μελ.) δῆλοι ἔσεσθε ὡς ὀργιζόμενοι τοῖς πεπραγμένοις· εἰ δ ἀποψηφιεῖσθε, (ὀροῦμαι, μελ.) τῶν αὐτῶν ἔργων ἐπιθυμηταὶ τούτοις ὄντες, καὶ οὐχ ἔξετε λέγειν ὅτι τὰ ὑπὸ τῶν τριάκοντα (προστάττομαι, μτχ. παθ. αορ.) ἐποιεῖτε· νυνὶ μ ν γὰρ οὐδεὶς ὑμᾶς ἀναγκάζει παρὰ τὴν ὑμετέραν γνώμην ψηφίζεσθαι.

2.

ὁ γὰρ τῆς Ἀσίας βασιλεὺς οὐκ ἀγαπῶν τοῖς ὑπάρχουσιν ἀγαθοῖς, ἀλλ' ἐλπίζων καὶ τὴν Εὐρώπην δουλίσεισθαι, (στέλλω, αορ.) πεντήκοντα μυριάδας στρατιάν. ἡγησάμενοι δέ, εἰ τήνδε (ἡ πόλις, αιτ. εν.) ἢ ἐκούσαν φίλην ποιήσαιντο ἢ ἄκούσαν (καταστρέφομαι, ευκτ. αορ. μ.φ.) ράδιως τῶν πολλῶν Ἑλλήνων ἄρξαι, (ἀποβαίνω, αορ.) εἰς Μαραθῶνα, νομίσαντες οὕτως ἂν ἐρημοτάτους ε ναι συμμάχων [τοὺς Ἑλληνας], εἰ ἔτι στασιαζούσης τῆς Ἑλλάδος ἢ τινι χρητρίῳ τοὺς ἐπιόντας (ἀμύνομαι, αορ.) τὸν κίνδυνον ποιήσαιντο. ἔτι δ' αὐτοῖς ἐκ τῶν προτέρων ἔργων περὶ τῆς πόλεως τοιαύτη δόξα (παρίσταμαι, υπερσ.), ὡς εἰ μὲν πρότερον ἐπ' ἄλλην πόλιν ἴασιν, ἐκείνοις καὶ Ἀθηναίοις πολεμήσουσι προθύμως γὰρ τοῖς ἀδικουμένοις ἤξουσι βοηθήσοντες· εἰ δ' ἐνθάδε πρῶτον

ἀφίξονται, οὐδένας ἄλλους τῶν Ἑλλήνων τολμήσειν ἑτέρους σίζοντας φανεράν ἔχθραν πρὸς ἐκείνους ὑπὲρ αὐτῶν (κατατίθεμαι, αορ.).

3.

Ἄλλα γὰρ οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ τοιαῦτα ὀλοφύρεσθαι· οὐ γὰρ ἐλανθάνομεν ἡμᾶς αὐτοὺς ὄντες θνητοί· ὥστε τί δεῖ, ἂ πάλαι (προσδοκάω, α πληθ. παρατ.) (πάσχω, μελ.), ὑπὲρ τούτων νῦν ἄχθεσθαι, ἢ λίαν οὕτω βαρέως φέρειν ἐπὶ ταῖς τῆς φύσεως συμφοραῖς, ἐπισταμένους ὅτι ὁ θάνατος κοινὸς καὶ τοῖς χειρίστοις καὶ τοῖς βελτίστοις; οὔτε γὰρ τοὺς πονηροὺς ὑπερορᾷ οὔτε τοὺς ἀγαθοὺς θαυμάζει, ἀλλ' ἴσον ἑαυτὸν παρέχει πᾶσιν. εἰ μὲν γὰρ οἶόν τε ἦν τοῖς τοὺς ἐν τῇ πολέμῳ κινδύνους (διαφεύγω, μτχ. αορ.) ἀθανάτους εἶναι τὸν λοιπὸν χρόνον, ἄξιον ἦν (ζῶ, μτχ. ενεστ.) τὸν ἅπαντα χρόνον πευθεῖν τοὺς τεθνεῶτας· νῦν δ' ἢ τε φύσις καὶ νόσων ἤττων καὶ (γῆρας), ὅ τε δαίμων ὁ τὴν ἡμετέραν μοῖραν (λαγχάνω, μτχ. πρκμν) ἀπαραίτητος. ὥστε προσήκει τούτους εὐδαιμονεστάτους ἡγεῖσθαι, οἵτινες ὑπὲρ μεγίστων καὶ καλλίστων κινδυνεύσαντες οὕτω τὸν βίον ἐτελεύτησαν, οὐκ ἐπιτρέψαντες περὶ αὐτῶν τῇ τύχῃ οὐδ' (ἀναμένω, μτχ. αορ.) τὸν αὐτόματον θάνατον, ἀλλ' (ἐκλέγομαι, μτχ. αορ.) τὸν κάλλιστον.

4.

εἰ γὰρ μὴ ἦν τοιοῦτος, οὐκ ἂν ἐκ πολλῶν ὀλίγα κατέλιπεν, ἐπεὶ εἰ νῦν γε (ἐξαπατῶμαι, ευκτ. αορ.) ὑπὸ τούτων καὶ δημεύσαιθ' ἡμῶν τὴν οὐσίαν, οὐδὲ δύο τάλαντα λάβοιτ' ἂν. ὥστε οὐ μόνον πρὸς δόξαν ἀλλὰ καὶ εἰς χρημάτων λόγον λυσιτελεῖ μάλλον ὑμῖν ἀποψηφίσασθαι· πολὺ γὰρ πλείω ὠφεληθήσεσθ', ἐὰν ἡμεῖς ἔχωμεν. σκοπεῖτε δὲ ἐκ τοῦ (παρέρχομαι, μτχ. πρκμν) χρόνου, ὅσα φαίνεται (ἀναλίσκομαι, μτχ.πρκμν) εἰς τὴν πόλιν· καὶ νῦν ἀπὸ τῶν ὑπολοίπων τριηραρχῶ μὲν ἐγώ, τριηραρχῶν δὲ ὁ πατήρ ἀπέθανεν, πειράσομαι δ', ὥσπερ καὶ ἐκεῖνον (ὄρω, α παρατ.), ὀλίγα κατὰ μικρὸν παρασκευάσασθαι εἰς τὰς κοινὰς ὠφελείας ὥστε τῷ γ' ἔργῳ πάλαι τῆς πόλεως ταυτ' ἐστί, καὶ οὐκ ἐγώ (ἀφαιροῦμαι, μτχ. πρκμν) ἀδικεῖσθαι οἰήσομαι, ὑμῖν δὲ πλείους οὕτως αἰ ὠφέλειαι ἢ εἰ δημεύσαιτε. πρὸς δὲ τούτοις ἄξιον (ἐνθυμοῦμαι, αορ.) οἶαν φύσιν εἶχεν ὁ πατήρ. ὅσα γὰρ ἔξω τῶν ἀναγκαίων ἐπεθύμησεν ἀναλίσκειν πάντα φανήσεται τοιαῦτα ὅθεν καὶ (ἡ πόλις, δοτ. εν.) τιμὴ ἔμελλεν ἔσεσθαι. αὐτίκα ὅτε ἵππευεν, οὐ μόνον ἵππους ἐκτήσατο λαμπροὺς ἀλλὰ καὶ ἀθλητὰς <οἷς> ἐνίκησεν Ἴσθμοί καὶ Νεμέα, ὥστε τὴν πόλιν (κηρύττομαι, παθ.αορ.) καὶ αὐτὸν στεφανωθῆναι. δέομαι οὖν ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ τούτων καὶ τῶν ἄλλων μεμνημένους ἀπάντων τῶν εἰρημένων βοηθεῖν ἡμῖν καὶ μὴ (περιορῶ, απαρ.αορ.) ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν (ἀναιροῦμαι, μτχ. παθ. αορ.).

5.

Ἐγὼ δ' εἰ μὲν πρὸς ἄλλους τινὰς ἐπεχείρουν οὕτω (διεξέρχομαι) περὶ τῶν πραγμάτων, εἰκότως ἂν εἶχον τὴν αἰτίαν ταύτην· νῦν δ' πρὸς ὑμᾶς ποιούμεαι τοὺς λόγους, οὐ διαβάλλειν ἑτέροις ἐπιθυμῶν, ἀλλ' αὐτοὺς βουλόμενος παῦσαι τῶν τοιούτων ἔργων, καὶ τὴν εἰρήνην, περὶ ἧς ἅπας ὁ λόγος ἐστίν, βεβαίως καὶ τὴν πόλιν καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας (ἄγω, απαρ.αορ.). Ἀνάγκη δ' τοὺς νοθετοῦντας καὶ τοὺς κατηγοροῦντας τοῖς μὲν λόγοις (χρῶμαι) παραπλησίσις, τὰς δὲ διανοίας ἔχειν ἀλλήλοισι ὡς οἶόν τ' ἐναντιωτάτας. Ὡστε περὶ τῶν ταῦτὰ λεγόντων οὐκ αἰεὶ προσήκει τὴν αὐτὴν ὑμᾶς γνώμην ἔχειν, ἀλλὰ τοὺς μὲν ἐπὶ βλάβῃ λοιδοροῦντας μισεῖν ὡς (κακόνους, αιτ. πληθ.) ὄντας τῇ πόλει, τοὺς δ' ἐπ' ὠφελείᾳ νοθετοῦντας ἐπαινεῖν καὶ βελτίστους τῶν πολιτῶν νομίζειν, καὶ τούτων αὐτῶν μάλιστα τὸν ἐναργέστατα δυνάμενον δηλῶσαι τὰς πονηρίας τῶν πράξεων καὶ τὰς συμφορὰς τὰς ἐπ' αὐτῶν γιγνομένας·

6.

εἰ δὲ τινες φοβοῦνται μὴ ἂν νῦν (ἀναφεύγω, αορ.) οἱ Λακεδαιμόνιοι, ἔτι ποτ' πράγματα παρέχωσιν ὑμῖν, (ἐνθυμούμαι, προστ. αορ.) ὅτι οὐχ οὖς ἂν εἶ ἀλλ' οὖς ἂν κακῶς τις ποιῇ φοβεῖσθαι δεῖ μὴ ποτε μέγα δυνασθῶσιν. ἐνθυμείσθαι δὲ καὶ τάδε χρή, ὅτι κτᾶσθαι μὲν τι ἀγαθὸν καὶ ἰδιώταις καὶ πόλεσι προσήκει, ὅταν ἐρρωμενέστατοι ᾖσιν, ἵνα ἔχωσιν, ἂν ποτ' ἀδύνατοι γένωνται, ἐπικουρίαν τῶν (προπονοῦμαι, μτχ. πρκμν) ὑμῖν δὲ νῦν ἐκ θεῶν τινος καιρὸς παραγεγένηται, ἂν δεομένοις βοηθήσῃτε Λακεδαιμονίοις, κτήσασθαι τούτους εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον φίλους ἀπροφασίστους. καὶ γὰρ δὴ οὐκ ἐπ' ὀλίγων μοι δοκοῦσι μαρτύρων νῦν ἂν εἶ παθεῖν ὑφ' ὑμῶν· ἀλλ' (οἶδα, μελ.) μὲν ταῦτα θεοὶ οἱ πάντα ὀρώντες καὶ νῦν καὶ εἰς αἰεὶ, συνεπίστανται δὲ τὰ γιγνόμενα οἱ τε σύμμαχοι καὶ οἱ πολέμιοι, πρὸς δὲ τούτοις καὶ ἅπαντες Ἕλληνές τε καὶ βάρβαροι· οὐδενὶ γὰρ τούτων ἀμελές. ὥστε εἰ κακοὶ (φαίνομαι, ευκτ. παθ. αορ.) περὶ ὑμᾶς, τίς ἂν ποτε ἔτι πρόθυμος εἰς αὐτοὺς γένοιτο; ἐλπίζειν δὲ χρή ὡς ἀνδρας ἀγαθοὺς μᾶλλον ἢ κακοὺς αὐτοὺς γενήσεσθαι· εἰ γάρ τινες ἄλλοι, καὶ οὗτοι δοκοῦσι (διατελῶ, πρκμν) ἐπαίνου μ ν (ὀρέγομαι, ενεστ.), αἰσχροῶν δὲ ἔργων ἀπεχόμενοι. πρὸς δ' τούτοις ἐνθυμήθητε καὶ τάδε. εἴ ποτε πάλιν ἔλθοι τῇ Ἑλλάδι κίνδυνος ὑπὸ βαρβάρων, τίσιν ἂν μᾶλλον πιστεύσαιτε ἢ Λακεδαιμονίοις; τίνας δὲ ἂν παραστάτας (ἠδέως, συγκρ.) τούτων ποιήσαισθε, ὧν γε καὶ οἱ (τάπτομαι, μτχ. παθ. αορ.) ἐν Θερμοπύλαις ἅπαντες (αἰροῦμαι, αορ.) μαχόμενοι (ἀποθνήσκω, αορ.) μᾶλλον ἢ ζῶντες ἐπεισφρέσθαι τὸν βάρβαρον τῇ Ἑλλάδι;

7.

ἐκ δὲ τούτου τάχα δὴ καὶ ἄλλοι τινὲς ἔλεγον ἐν τοῖς μυρίοις ὡς οὐ χρή τοῖς ἱεροῖς χρήμασι χρῆσθαι οὐδὲ καταλιπεῖν εἰς τὸν αἰεὶ χρόνον (ὁ παις, δοτ. πληθ.) ἔγκλημα

τούτο πρὸς τοὺς θεοὺς. ὡς δὲ καὶ ἐν τῇ κοινῇ ἀπέδοξε μηκέτι χρῆσθαι τοῖς ἱεροῖς χρήμασι, ταχὺ δὴ οἱ μὲν οὐκ ἂν δυνάμενοι ἄνευ μισθοῦ τῶν ἐπαρίτων εἶναι διεχέοντο, οἱ δὲ δυνάμενοι παρακελευσάμενοι αὐτοῖς (καθίσταμαι, παρατ.) εἰς τοὺς ἐπαρίτους, ὅπως μὴ αὐτοὶ ἐπ' ἐκείνοις, ἀλλ' ἐκείνοι ἐπὶ σφίσιν εἶεν. γνόντες δὲ τῶν ἀρχόντων οἱ (διαχειρίζω, μτχ. πρκμν.) τὰ ἱερὰ χρήματα ὅτι εἰ διόσοιεν εὐθύνας, κινδυνεύοιεν ἀπολέσθαι, πέμπουσιν εἰς Θήβας, καὶ διδάσκουσι τοὺς Θηβαίους ὡς εἰ μὴ στρατεύσειαν, κινδυνεύοιεν οἱ Ἀρκάδες πάλιν λακωνίσαι. καὶ οἱ μὲν παρεσκευάζοντο ὡς στρατευσόμενοι.

8.

Ἄλλ' ἤδομαι μὲν, ὦ Κλέαρχε, ἀκούων σου φρονίμους λόγους· ταῦτα γὰρ γιγνώσκων εἶ τι ἐμοὶ κακὸν βουλευοῖς, ἅμα ἂν μοι δοκεῖς καὶ σαυτῷ κακόνους εἶναι. ὡς δ' ἂν μάθης ὅτι οὐδ' ἂν ὑμεῖς δικαίως οὔτε (βασιλεύς, δοτ. εν.) οὔτ' ἐμοὶ ἀπιστοίητε, ἀντάκουσον. εἰ γὰρ ὑμᾶς ἐβουλόμεθα ἀπολέσαι, πότερά σοι δοκοῦμεν ἰππέων πλήθους ἀπορεῖν ἢ πεζῶν ἢ ὀπλίσεως ἐν ἧ ὑμᾶς μὲν βλάπτειν ἱκανοὶ εἴημεν ἂν, ἀντιπάσχειν δὲ οὐδεὶς κίνδυνος; ἀλλὰ χωρίων ἐπιτηδεῖων ὑμῖν ἐπιτίθεσθαι ἀπορεῖν ἂν σοι δοκοῦμεν; οὐ τοσαῦτα μὲν πεδία ἃ ὑμεῖς φίλια ὄντα σὺν πολλῷ πόνῳ διαπορεύεσθε, τοσαῦτα δ' ὄρη ὁράτε ὑμῖν ὄντα πορευτέα, ἃ ἡμῖν ἔξεστι προκαταλαβοῦσιν ἄπορα ὑμῖν παρέχειν, τοσοῦτοι δ' εἰσὶ ποταμοὶ ἐφ' ὧν ἔξεστιν ἡμῖν ταμιεύεσθαι ὅποσος ἂν ὑμῶν βουλόμεθα μάχεσθαι; εἰσὶ δ' αὐτῶν οὐς οὐδ' ἂν παντάπασι (διαβαίνω, β πληθ. ευκτ. αορ.), εἰ μὴ ἡμεῖς ὑμᾶς διαπορεύοιμεν. εἰ δ' ἐν πᾶσι τούτοις (ἠττώμαι, α πληθ. ευκτ. ενεστ.), ἀλλὰ τό γέ τοι πῦρ (ἀγαθός, συγκρ.) τοῦ καρποῦ ἐστίν· ὃν ἡμεῖς δυναίμεθ' ἂν κατακαύσαντες λιμὸν ὑμῖν (ἀντιάπτω, αορ.), ὧ ὑμεῖς οὐδ' εἰ πάνυ ἀγαθοὶ εἴητε μάχεσθαι ἂν δύνασθε.

9.

Μένων δὲ ὁ Θετταλὸς δῆλος ἦν ἐπιθυμῶν μὲν πλουτεῖν ἰσχυρῶς, ἐπιθυμῶν δὲ ἄρχειν, ὅπως πλείω λαμβάνοι, ἐπιθυμῶν δὲ τιμᾶσθαι, ἵνα πλείω κερδαίνοι· φίλος τε ἐβούλετο εἶναι τοῖς μέγιστα δυναμένοις, ἵνα ἀδικῶν μὴ (δίδωμι, ευκτ. ενεστ.) δίκην. ἐπὶ δὲ τὸ κατεργάζεσθαι ὧν ἐπιθυμοῖη συντομωτάτην (οἶομαι, γ εν. παρατ.) ὁδὸν εἶναι διὰ τοῦ ἐπιπορκεῖν τε καὶ ψεύδεσθαι καὶ ἐξαπατᾶν, τὸ δ' ἀπλοῦν καὶ ἀληθές τὸ αὐτὸ τῷ ἠλιθίῳ εἶναι. στέργων δὲ φανερός μὲν ἦν οὐδένα, ὅτι δ' (φημί, γ ευκτ. ενεστ.) φίλος εἶναι, τούτῳ ἐνδηλὸς ἐγίγνωτο ἐπιβουλεύων. καὶ πολεμίου μὲν οὐδενὸς κατεγέλα, τῶν δὲ συνόντων πάντων ὡς καταγελῶν ἀεὶ διελέγετο. καὶ τοῖς μὲν τῶν πολεμίων κτήμασιν οὐκ ἐπεβούλευε· χαλεπὸν γὰρ ᾤετο εἶναι τὰ τῶν φυλαττομένων λαμβάνειν· τὰ δὲ τῶν φίλων μόνος ᾤετο (οἶδα, ενεστ.) (ῥάδιον, υπερθ.) ὃν ἀφύλακτα λαμβάνειν. καὶ ὅσους μὲν αἰσθάνοιτο ἐπιόρκους καὶ ἀδίκους ὡς εὖ ὠπλισμένους ἐφοβεῖτο, τοῖς δὲ ὁσίοις καὶ ἀλήθειαν ἀσκοῦσιν ὡς ἀνάνδρους ἐπειράτο

χρησθαι. "Ὡσπερ δέ τις ἀγάλλεται ἐπὶ θεοσεβείᾳ καὶ ἀληθείᾳ καὶ δικαιοσύνητι, οὕτω Μένων ἠγάλλετο τῇ ἐξαπατᾶν δύνασθαι, τῇ (πλάττομαι, αορ.) ψεύδῃ, τῇ φίλους διαγελᾶν· τὸν δὲ μὴ πανούργον τῶν ἀπαιδευτῶν ἀεὶ ἐνόμιζεν εἶναι.

ΙΟ.

καὶ νῦν πρῶτον μὲν οἶομαι ἂν ὑμᾶς μέγα ὠφελῆσαι τὸ στράτευμα, εἰ (ἐπιμέλομαι, β πληθ. ευκτ. παθ. αορ.) ὅπως ἀντὶ τῶν(ἀπόλλυμαι, μτχ. πρκμν.) ὡς τάχιστα στρατηγοὶ καὶ λοχαγοὶ (ἀντικαθίσταμαι, γ πληθ. υποτ. παθ.αορ.). ἄνευ γὰρ ἀρχόντων οὐδ' ἂν οὔτε καλὸν οὔτε ἀγαθὸν γένοιτο ὡς μ ν συνελόντι εἰπεῖν οὐδαμοῦ, ἐν δὲ δὴ τοῖς πολεμικοῖς παντάπασι. ἢ μὲν γὰρ εὐταξία σφίξειν δοκεῖ, ἢ δὲ ἀταξία πολλοὺς ἤδη (ἀπόλλυμι, πρκμν.). ἐπειδὴν δὲ (καθίσταμαι, β πληθ. υποτ. αορ. μ.φ.[ὄχι αορ. β]) τοὺς ἄρχοντας ὅσους δεῖ, ἢν καὶ τοὺς ἄλλους στρατιώτας συλλέγητε καὶ παραθαρρύνητε, οἶμαι ἂν ὑμᾶς πάνυ ἐν καιρῷ ποιῆσαι. νῦν γὰρ ἴσως καὶ ὑμεῖς αἰσθάνεσθε ὡς ἀθύμως μὲν ἦλθον ἐπὶ τὰ ὄπλα, ἀθύμως δὲ πρὸς τὰς φυλακάς· ὥστε οὕτω γ' ἐχόντων οὐκ οἶδα ὅ τι ἂν τις χρῆσαιτο αὐτοῖς, εἴτε νυκτὸς δέοι εἴτε καὶ ἡμέρας. ἢν δὲ τις αὐτῶν (τρέπω, αορ.) τὰς γνώμας, ὡς μὴ τοῦτο μόνον ἐννοοῦνται, τί πείσονται, ἀλλὰ καὶ τί ποιήσουσι, πολὺ εὐθυμότεροι ἔσονται. ἐπίστασθε γὰρ δὴ ὅτι οὔτε πληθὸς ἐστὶν οὔτε ἰσχυρὸς ἢ ἐν τῇ πολέμῳ τὰς νίκας ποιοῦσα, ἀλλ' ὀπότεροι ἂν σὺν τοῖς θεοῖς ταῖς ψυχαῖς ἐρωμενέστεροι ἴωσιν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, τούτους ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ οἱ ἀντίοι οὐ δέχονται. (ἐνθυμοῦμαι, ενεστ. πρκμν) δ' ἔγωγε, ὦ ἄνδρες, καὶ τοῦτο, ὅτι ὀπόσοι μὲν μαστεύουσι ζῆν ἐκ παντὸς τρόπου ἐν τοῖς πολεμικοῖς, οὗτοι μὲν κακῶς τε καὶ αἰσχυρῶς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀποθνήσκουσιν, ὀπόσοι δ' τὸν μ ν θάνατον (γιγνώσκω, πρκμν) πᾶσι κοινὸν εἶναι καὶ ἀναγκαῖον ἀνθρώποις, περὶ δὲ τοῦ καλῶς ἀποθνήσκειν ἀγωνίζονται, τούτους ὀρῶ μᾶλλον πῶς εἰς τὸ γῆρας ἀφικνουμένους καὶ ἕως ἂν ζῶσιν εὐδαιμονέστερον διάγοντας.

ΙΙ.

οἱ δ' αὖ Κερασούντιοι ὡς εἶδον ὀρμῶντας καθ' αὐτούς, σαφῶς νομίζοντες ἐπὶ σφᾶς ἴεσθαι, φεύγουσι δρόμῳ καὶ ἐμπίπτουσιν εἰς τὴν θάλατταν. (ξυνεισπίπτω, αορ β) δὲ καὶ ἡμῶν αὐτῶν τινες, καὶ ἐπνίγετο ὅστις νεῖν μὴ ἐτύγχανεν ἐπιστάμενος. καὶ τούτους τί δοκεῖτε; ἠδίκουν μὲν οὐδέν, (δέδοικα, γ πληθ. ορ. αορ.) δ' μὴ λύττα τις ὥσπερ (κύων, δοτ πληθ.) ἡμῖν (ἐμπίπτω, ευκτ. πρκμν, μονολεκτικὸς τύπος). εἰ οὖν ταῦτα τοιαῦτα ἔσται, (θεάομαι, β πληθ. προστ. αορ.) οἶα ἢ κατάστασις ἡμῖν ἔσται τῆς στρατιᾶς. ὑμεῖς μὲν οἱ πάντες οὐκ ἔσεσθε κύριοι οὔτε (ἀναιροῦμαι, απαρ. αορ.) πόλεμον ἢ ἂν βούλησθε οὔτε καταλύσαι, ἰδίᾳ δὲ ὁ βουλόμενος ἄξει στράτευμα ἐφ' ὅ τι ἂν θέλῃ. κᾶν τινες πρὸς ὑμᾶς ἴωσι πρέσβεις εἰρήνης δεόμενοι ἢ ἄλλου τινός, κατακτείναντες τούτους οἱ βουλόμενοι ποιήσουσιν ὑμᾶς τῶν λόγων μὴ ἀκοῦσαι τῶν πρὸς ὑμᾶς ἰόντων. ἔπειτα δὲ οὐς μὲν ἂν ὑμεῖς πάντες

..... (αίρουμαι, αορ.) ἄρχοντας, ἐν οὐδεμιᾷ χώρᾳ ἔσονται, ὅστις δ' ἂν ἑαυτὸν ἔληται στρατηγὸν καὶ ἐθέλη λέγειν Βάλλε βάλλε, οὗτος ἔσται ἰκανὸς καὶ ἄρχοντα κατακαεῖν καὶ ἰδιώτην ὃν ἂν ὑμῶν ἐθέλη ἄκριτον, ἣν ὄσιν οἱ πεισόμενοι αὐτῷ, ὥσπερ καὶ νῦν ἐγένετο. οἶα δὲ ὑμῖν καὶ (διαπράττω, πρκμν) οἱ αὐθαίρετοι οὗτοι στρατηγοὶ σκέψασθε.

12.

Ἄλλ', ὦ Κῦρε, ὅτι μὲν κάλλιστα ἀνθρώπων μελετᾶτε ὑμεῖς οἱ Πέρσαι μὴδὲ πρὸς μίαν ἡδονὴν ἀπλήστως διακεισθαι καὶ ὄρων καὶ ἀκούων οἶδα· ἐμοὶ δὲ δοκεῖ τῆς μεγίστης ἡδονῆς πολὺ μάλιστα συμφέρειν (ἐγκρατής, αιτ. εν.) ε ναι. μείζωμεγας δὲ ἡδονὴν τί παρέχει ἀνθρώποις εὐτυχίας ἢ νῦν ἡμῖν παραγεγένηται; ἣν μὲν τοίνυν, ἐπεὶ εὐτυχοῦμεν, σωφρόνως διαφυλάττωμεν αὐτήν, ἴσως δυναίμεθ' ἂν ἀκινδύνως εὐδαιμονοῦντες γηράν· εἰ δ' ἀπλήστως χροίμενοι ταύτη ἄλλην καὶ ἄλλην πειρασόμεθα διώκειν, ὁρᾶτε μὴ πάθωμεν ἄπερ πολλοὺς μὲν λέγουσιν ἐν (θάλαττα) πεπουθέναι, διὰ τὸ εὐτυχεῖν οὐκ ἐθέλοντας παύσασθαι πλέοντας ἀπολέσθαι· πολλοὺς δ' νίκης τυχόντας ἐτέρας ἐφιεμένους καὶ τὴν πρόσθεν ἀποβαλεῖν. καὶ γὰρ εἰ μὲν οἱ πολέμοι (κακός, συγκρ.) ὄντες ἡμῶν ἔφευγον, ἴσως ἂν καὶ διώκειν τοὺς ἥττους ἀσφαλῶς ε γε. νῦν δ' κατανόησον πόστιρ μέρει αὐτῶν πάντες μαχεσάμενοι νενικήκαμεν·

13.

ἐν δ' τούτῳ ἢ Πάνθεια (ἀποχωρῶ, αορ.) κελεύσασα τοὺς παρόντας πάντας ἔλεξεν· Ἄλλ' ὅτι μὲν, ὦ Ἀβραδάτα, εἴ τις καὶ ἄλλη πώποτε γυνὴ τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα μείζον τῆς αὐτῆς ψυχῆς ἐτίμησεν, οἶμαι σε γιγνώσκειν ὅτι καὶ ἐγὼ μία τούτων εἰμί. τί οὖν ἐμὲ δεῖ καθ' ἐν ἑκάστον λέγειν; τὰ γὰρ ἔργα οἶμαί σοι πιθανώτερα (παρέχομαι, απαρ. πρκμν) τῶν νῦν λεχθέντων λόγων. ὅμως δὲ οὕτως ἔχουσα πρὸς σὲ ὥσπερ σὺ οἶσθα, ἐπομνύω σοι τὴν ἐμὴν καὶ σὴν φιλίαν ἢ μὴν ἐγὼ βούλεσθαι ἂν μετὰ σοῦ ἀνδρὸς ἀγαθοῦ γενομένου κοινῇ γῆν ἐπιέσασθαι μᾶλλον ἢ ζῆν μετ' αἰσχυνομένου αἰσχυνομένη· οὕτως ἐγὼ καὶ σὲ τῶν καλλίστων καὶ ἐμαυτὴν ἠξίωκα. καὶ Κύριε δὲ μεγάλην τιὰ δοκῶ ἡμᾶς χάριν ὀφείλειν, ὅτι με αἰχμάλωτον γενομένην καὶ (ἐξαιρούμαι, αιτ. θηλ. μετ. παθ. αορ.) αὐτῷ οὔτε ὡς δούλην ἠξίωσε κεκτῆσθαι οὔτε ὡς ἐλευθέραν ἐν ἀτίμῳ ὀνόματι, διεφύλαξε δ' σοὶ ὥσπερ ἀδελφοῦ γυναῖκα λαβίων. πρὸς δὲ καὶ ὅτε Ἀράσπας ἀπέστη αὐτοῦ ὁ ἐμὲ φυλάττων, ὑπεσχόμεν αὐτῷ, εἴ με (εἶω, γ εν. ευκτ. αορ.) πρὸς σ πέμψαι, ἤξειν αὐτῷ σὲ πολὺ Ἀράσπου ἄνδρα καὶ πιστότερον καὶ ἀμείονα. ἢ μ ν ταῦτα ε πεν· ὁ δ' Ἀβραδάτας (ἄγαμαι, μτχ παθ. αορ.) τοῖς λόγοις καὶ (θιγγάνω, μτχ. αορ.) αὐτῆς τῆς κεφαλῆς ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπηύξατο·

I4.

ἀλλ' ὡσπερ ἰδιώταις ἔστιν οἷς ἐγγίγνεται φιλοπονία τις, οὕτω καὶ ὄλιγῳ τῇ στρατεύματι ὑπὸ τῶν ἀγαθῶν ἀρχόντων ἐγγίγνεται καὶ τὸ φιλοπονεῖν καὶ τὸ φιλοτιμείσθαι ὀφθῆναι καλόν τι ποιούντας ὑπὸ τοῦ ἀρχοντος. πρὸς ὄντινα δ' ἂν ἀρχοντα (διατίθεμαι, υποτ. παθ. αορ.) οὕτως οἱ ἐπόμενοι, οὗτοι δὴ ἐρωμένοι γε ἀρχοντες γίγνονται, οὐ μὰ Δί' οὐχ οἱ ἂν αὐτῶν ἀριστα τὸ σῶμα τῶν στρατιωτῶν ἔχουσι καὶ ἀκοντίζουσι καὶ τοξεύουσιν ἀριστα καὶ ἵππον ἀριστον ἔχοντες ὡς ἱππικώτατα ἢ πελταστικώτατα προκινδυνεύουσιν, ἀλλ' οἱ ἂν δύνωνται ἐμποιῆσαι τοῖς στρατιώταις ἀκολουθητέον εἶναι καὶ διὰ πύρρος καὶ διὰ παντὸς κινδύνου. τούτους δὴ δικαίως ἂν τις καλοῖη μεγαλογνώμονας, ἧ ἂν ταῦτα γινώσκοντες πολλοὶ (ἔπομαι, ενεστ.) καὶ μεγάλην χειρὶ εἰκότως οὗτος λέγοιτο πορεύεσθαι οὗ ἂν τῇ γνώμῃ πολλὰι χεῖρες ὑπηρετεῖν ἐθέλωσι, καὶ μέγας τῇ ὄντι οὗτος ἀνὴρ ὅς ἂν μεγάλα δύνῃται γνώμῃ διαπράξασθαι μᾶλλον ἢ ρόμῃ.

I5.

εἰ δὲ καὶ ὅπως ἀνὰ πᾶσαν γῆν καὶ θάλατταν εἰρήνη ἔσται φανεροὶ εἴητε ἐπιμελόμενοι, ἐγὼ μ ν ο μαι πάντας ἂν εὐχεσθαι μετὰ τὰς ἑαυτῶν πατρίδας Ἀθήνας μάλιστα σίξεσθαι. εἰ δὲ τις αὖ εἰς χρήματα κερδαλεώτερον νομίζει εἶναι τῇ πόλει πόλεμον ἢ εἰρήνην, ἐγὼ μὲν οὐκ ο δα πῶς ἂν ἄμεινον ταῦτα (κρίνομαι, γ εν. ευκτ. παθ. αορ.) ἢ εἴ τις τὰ προγεγενημένα ἐπανασκοποιῇ τῇ πόλει πῶς ἀποβέβηκεν. εὐρήσει γὰρ τό τε παλαιὸν ἐν εἰρήνῃ μὲν πάνυ πολλὰ χρήματα εἰς τὴν πόλιν (ἀναφέρομαι, μτχ. παθ. αορ.), ἐν πολέμῳ δὲ πάντα ταῦτα καταδαπανηθέντα· γινώσεται δ', ἣν σκοπῆ, καὶ ἐν τῇ νῦν χρόνῳ διὰ μὲν τὸν πόλεμον καὶ τῶν προσόδων πολλὰς ἐκλιπούσας καὶ τὰς εἰσελθούσας εἰς παντοδαπὰ πολλὰ καταδαπανηθείσας, ἐπεὶ δὲ εἰρήνην κατὰ θάλατταν γεγέννηται, (αὔξομαι, αιτ. θηλ. μτχ. πρκμν) τε τὰς προσόδους, καὶ ταύταις ἐξὸν τοῖς πολίταις χρῆσθαι ὅ τι βούλονται. εἰ δὲ τίς με (ἐπερωτῶ, ευκτ. ενεστ.)· Ἡ καί, ἂν τις ἀδικῆ τὴν πόλιν, λέγεις ὡς χρῆ καὶ πρὸς τοῦτον εἰρήνην ἄγειν; οὐκ ἂν (φημί, α εν. ευκτ. ενεστ.)· ἀλλὰ μᾶλλον λέγω ὅτι πολὺ (ταχέως, συγκρ.) ἂν τιμωροίμεθα αὐτούς, εἰ μηδένα ὑπάρχομεν ἀδικούντες· οὐδένα γὰρ ἂν ἔχοιεν σύμμαχον.

I6.

Τοιαῦτα λέξας ἐπεψήφισεν αὐτὸς ἔφορος ὢν ἐς τὴν ἐκκλησίαν τῶν Λακεδαιμονίων. ὁ δὲ (κρίνουσι γὰρ βοῆ καὶ οὐ ψήφῳ) οὐκ ἔφη διαγιγνώσκειν τὴν βοήν ὁποῦρα μείζων, ἀλλὰ βουλόμενος αὐτοὺς φανερώς ἀποδεικνυμένους τὴν γνώμην ἐς τὸ πολεμεῖν μᾶλλον ὀρμήσαι ἔλεξεν «ὅτι μ ν ὑμῶν, ὦ Λακεδαιμόνιοι, δοκοῦσι λελύσθαι αἱ σπονδαὶ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἀδικεῖν, (ἀνίσταμαι, γ εν. προστ. αορ. β) ἐς ἐκεῖνο τὸ χωρίον,» δείξας τι χωρίον αὐτοῖς, «ὅτι δὲ μὴ δοκοῦσιν, ἐς τὰ ἐπιθάτερα.» ἀναστάντες δὲ διέστησαν, καὶ πολλὰ πλείους ἐγένοντο οἷς ἐδόκουν αἱ σπονδαὶ λελύσθαι. προσκαλέσαντές τε τοὺς ξυμμάχους εἶπον ὅτι σφίσι μὲν δοκοῖεν ἀδικεῖν οἱ Ἀθηναῖοι, βούλεσθαι δὲ καὶ τοὺς πάντας ξυμμάχους παρακαλέσαντες ψήφον (ἐπάγω, απαρ. αορ. β) ὅπως κοινῇ βουλευσάμενοι τὸν πόλεμον ποιῶνται, ἣν δοκῆ. καὶ οἱ μὲν ἀπεχώρησαν ἐπ' οἴκου διαπραξάμενοι ταῦτα, καὶ οἱ Ἀθηναίων πρέσβεις ὕστερον ἐφ' ἅπερ ἦλθον χρηματίσαντες· ἢ δὲ

διαγνώμη αὐτῆ τῆς ἐκκλησίας, τοῦ τὰς σπονδὰς λελύσθαι, ἐγένετο ἐν τῇ τετάρτῃ καὶ δεκάτῃ ἔτει τῶν τριακοντουτίδων σπονδῶν (προχωρῶ, γεν. πληθ. θηλ. μτχ. πρκμν), αἱ ἐγένοντο μετὰ τὰ Εὐβοϊκά.

17.

πολλῶν δὲ καὶ ἄλλων ὄντων μηχανημάτων καλῶν τῇ Λυκούργῳ εἰς τὸ πείθεσθαι τοῖς νόμοις ἐθέλειν τοὺς πολίτας, ἐν τοῖς καλλίστοις καὶ τοῦτό μοι δοκεῖ εἶναι, ὅτι οὐ πρότερον ἀπέδωκε τῇ (πλήθος, δοτ. εν.) τοὺς νόμους πρὶν ἐλθῶν σὺν τοῖς (ἀγαθός, υπερθ.) εἰς Δελφούς (ἐπερωτῶ, αορ. β) τὸν θεὸν εἰ (ἀγαθόν, συγκρ.) καὶ ἄμεινον εἶη τῇ Σπάρτῃ πειθομένη οἷς αὐτὸς(τίθημι, γ εν. ορ. αορ.) νόμοις. ἐπεὶ δ (ἀναιρῶ, γ εν. ορ. αορ.) τῇ παντὶ ἄμεινον εἶναι, τότε ἀπέδωκεν, οὐ μόνον ἄνομον ἀλλὰ καὶ ἀνόσιον (τίθημι, ον. εν. αρσ. μετ. αορ.) τὸ πυθοχρήστοις νόμοις μὴ πείθεσθαι. Ἄξιον δ τοῦ Λυκούργου καὶ τότε (ἄγαμαι, απαρ. παθ. αορ.), τὸ κατεργάσασθαι ἐν τῇ πόλει αἰρετώτερον εἶναι τὸν καλὸν θάνατον ἀντὶ τοῦ αἰσχροῦ βίου· καὶ γὰρ δὴ ἐπισκοπῶν τις ἂν (εὐρίσκω, ευκτ. αορ.) μείους ἀποθνήσκοντας τούτων <ἢ> τῶν ἐκ τοῦ φοβεροῦ ἀποχωρεῖν αἰρουμένων. ὡς τάλιη ζ εἶπεν καὶ ἔπεται τῇ ἀρετῇ τὸ σφίξεσθαι εἰς τὸν πλείω χρόνον μᾶλλον ἢ τῇ κακίᾳ· καὶ γὰρ (ῥαδία, συγκρ.) καὶ ἠδίων καὶ εὐπωρότερα καὶ ἰσχυροτέρα. δῆλον δ ὅτι καὶ εὐκλεία μάλιστα ἔπεται τῇ ἀρετῇ· καὶ γὰρ συμμαχεῖν πῶς πάντες τοῖς ἀγαθοῖς βούλονται.

18.

ἐπειδὴ γὰρ (ὕμνυμι, ορ. αορ.) τὴν εἰρήνην ὁ Φίλιππος προλαβὼν τὴν Θοράκην διὰ τούτους οὐχὶ (πείθομαι, μτχ. παθ. αορ.) τῇ ἐμῇ ψηφίσματι, πάλιν ὠνεῖται παρ' αὐτῶν ὅπως μὴ ἄπιμεν ἐκ Μακεδονίας, ἕως τὰ τῆς στρατείας τῆς ἐπὶ τοὺς Φωκέας εὐτρεπῆ ποιήσαιτο, ἵνα μὴ, δεῦρ' ἀπαγγειλάντων ἡμῶν ὅτι μέλλει καὶ παρασκευάζεται πορεύεσθαι, ἐξέλθοιθ' ὑμεῖς καὶ περιπλεύσαντες ταῖς τριήρεσιν εἰς Πύλας ὡςπερ πρότερον (κλείω, γ πληθ. ευκτ. αορ.) τὸν τόπον, ἀλλ' ἄμ' ἀκούοιτε ταῦτ' ἀπαγγελλόντων ἡμῶν κάκεῖνος ἐντὸς εἴη Πυλῶν καὶ μηδὲν ἔχοιθ' ὑμεῖς ποιήσαι. οὕτω δ' ἦν ὁ Φίλιππος ἐν φόβῳ καὶ πολλῇ ἀγωνίᾳ, μὴ καὶ ταῦτα (προλαμβάνω, γεν. αρσ. μτχ. πρκμν) αὐτοῦ, εἰ πρὸ τοῦ τοὺς Φωκέας (ἀπόλλυμαι, απαρ. αορ.) ψηφίσαισθε βοηθεῖν, ἐκφύγοι τὰ πράγματ' αὐτόν, ὥστε μισθοῦται τὸν κατάπτυστον τουτονί, οὐκέτι κοινῇ μετὰ τῶν ἄλλων πρέσβεων ἀλλ' ἰδίᾳ καθ' αὐτόν, τοιαῦτα πρὸς ὑμᾶς εἶπεν καὶ (ἀπαγγέλλω, απαρ. αορ.) δι' ὧν ἅπαντ' (ἀπόλλυμαι, αορ.).

19.

Εἰ μὲν τοίνυν τοῦτ' ἐπεχείρουν λέγειν, ὡς ἐγὼ προήγαγον ὑμᾶς ἄξια τῶν προγόνων φρονεῖν, οὐκ ἔσθ' ὅστις οὐκ ἂν εἰκότως ἐπιτιμήσειέ μοι. νῦν δ' ἐγὼ μὲν ὑμετέρας τὰς τοιαύτας προαιρέσεις ἀποφαίνω, καὶ δείκνυμι ὅτι καὶ πρὸ ἐμοῦ τοῦτ' εἶχεν τὸ φρόνημι ἢ πόλις, τῆς μέντοι διακονίας τῆς ἐφ' ἐκάστοις τῶν πεπραγμένων καὶ ἐμαυτῷ μετεῖναι φημι·

20.

χωρίς δὲ (ἡ δόξα, γεν εν.), ὧ ἄνδρες, οὐδὲ δίκαιόν μοι δοκεῖ εἶναι δεῖσθαι τοῦ δικαστοῦ οὐδὲ δεόμενον ἀποφεύγειν, ἀλλὰ διδάσκειν καὶ πείθειν. οὐ γὰρ ἐπὶ τούτῳ κάθηται ὁ δικαστής, ἐπὶ τῷ καταχαρίζεσθαι τὰ δίκαια, ἀλλ' ἐπὶ τῷ κρίνειν ταῦτα· καὶ ὁμώμοκεν οὐ (χαρίζομαι, απαρ. μελ.) οἷς ἂν δοκῇ αὐτῷ, ἀλλὰ δικάσειν κατὰ τοὺς νόμους. οὐκ οὐκ ἔστιν οὔτε ἡμᾶς ἐθίζειν ὑμᾶς ἐπιτορκεῖν οὔθ' ὑμᾶς ἐθίζεσθαι· οὐδέτεροι γὰρ ἂν ἡμῶν (εὐσεβῶ, ευκτ. ενεστ.). μὴ οὖν (ἀξιῶ, β πληθ. προστ. ενεστ.) με, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοιαῦτα δεῖν πρὸς ὑμᾶς πράττειν ἢ μήτε ἡγοῦμαι καλὰ εἶναι μήτε δίκαια μήτε ὄσια.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΤΟΝΙΣΜΟΥ

Να τονιστούν τα παρακάτω κείμενα. Μπορείτε να ελέγξετε την ορθότητα του τονισμού σας στα αντίστοιχα παραπάνω αριθμημένα κείμενα.

1. και μεν δη πολυ ραον ηγουμαι ειναι υπερων υμεις επασχετε αντειπειν, η υπρων ουτοι πεποιήκασιν απολογήσασθαι. καιτοι λέγουσιν ως Ἐρατοσθένει ἐλάχιστα τῶν τριάκοντα κακα εἶργασται, και διὰ τουτο αυτον ἀξιουσι σωθηναι· οτι δε τῶν ἄλλων Ελλήνων πλειστα εις υμας ἐξημάρτηκεν, ουκ οιονται χρηναι αυτον ἀπολέσθαι;

3. ει μεν γαρ οιον τε ην τοις τους εν τω πολέμῳ κινδύνους διαφυγουσιν ἀθανάτους ειναι τον λοιπον χρόνον, ἀξιον ην τοις ζωσι τον απαντα χρόνον πενθειν τους τεθνεωτας· νυν δε η τε φυσικαι και νοσων ηττων και γηρωσ, ο τε δαίμων ὁ την ημετέραν μοιραν ειληχως ἀπαραίτητος.

4. ει γαρ μη ην τοιουτος, ουκ αν εκ πολλων ολίγα κατέλιπεν, επει ει νυν γε ἐξαπατηθείητε υπο τούτων και δημεύσαιθ' ημων την ουσίαν, οὐδε δύο τάλαντα λάβοιτ' αν. ωστε οὐ μόνον προς δόξαν ἀλλα και εις χρημάτων λόγον λυσιτελει μαλλον υμιν ἀποψηφίσασθαι·

5. νυν δε προς υμας ποιουμαι τους λόγους, οὐ διαβάλλειν ετέροις ἐπιθυμων, ἀλλ' αυτους βουλόμενος παυσαι τῶν τοιουτων ἔργων, και την εἰρήνην, περι ησ απασ ὁ λόγος ἐστιν, βεβαίως και την πόλιν και τους ἄλλους Ελληνας ἀγαγειν.

6. ει δε τινες φοβουνται μη εαν νυν αναφύγωσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ετι ποτε πράγματα παρέχωσιν υμιν, ἐνθυμηθητε οτι ουχ ουσ αν ευ ἀλλ' ουσ αν κακως τις ποιη φοβεισθαι δει μη ποτε μέγα δυνασθωσιν. ἐνθυμεισθαι δε και τάδε χρη, οτι κτασθαι μεν τι ἀγαθον και ιδιωταισ και πόλεσι προσηκει (...)τις αν ποτε ἔτι πρόθυμος εις αυτους γένοιτο; ἐλπίζειν δε χρη ως ἀνδρας ἀγαθους μαλλον η κακους αυτους γενήσεσθαι· ει γαρ τινες ἄλλοι, και ουτοι δοκουσι διατετελεκέναι ἐπαινου μεν ὀρεγόμενοι...

7. εκ δε τουτου τάχα δη και αλλοι τινες ἔλεγον εν τοις μυριοις ως ου χρη τοις ιεροις χρημασι χρησθαι οὔδε καταλιπειν εἰς τον ἄει χρόνον τοις παισιν ἔγκλημα τουτο προς τους θεους.

8. ἼΑλλ' ἠδομαι μεν, ὦ Κλέαρχε, ἀκουων σου φρονίμους λόγους· ταυτα γαρ γιγνώσκων ει τι ἐμοι κακον βουλευοις, αμα αν μοι δοκεις και σαυτω κακονους ειναι. (...)εἰ δ' ἐν πασι τουτοις ἠπτωμεθα, ἀλλα το γε τοι πυρ κρειπτον τοῦ καρπου ἐστιν·

9. Ωσπερ δε τις ἀγάλλεται ἐπι θεοσεβεια και ἀληθεια και δικαιοτητι, ουτω Μένων ἠγάλλετο τῆ ἔξαπαταν δύνασθαι.

10. ἠν δε τις αὐτων τρέψη τὰς γνώμας, ως μη τουτο μόνον ἐννοωνται, τι πείσονται, ἀλλα και τι ποιήσουσι, πολυ εὐθυμότεροι ἔσονται. ἐπίστασθε γαρ δη οτι ουτε πληθος ἐστιν ουτε ισχυς ἢ ἐν τῆ πολέμῳ τας νίκας ποιουσα.

11. οι δ' αυ Κερασούντιοι ως ειδον ορμωντας καθ' αυτούς, σαφως νομίζοντες ἐπι σφας ιεσθαι, φεύγουσι δρόμῳ και ἐμπίπτουσιν εἰς την θάλατταν. ξυνεισέπεσον δε και ἡμων αὐτων τινες, και ἐπνίγετο οστις νειν μη ἐτύγχανεν ἐπιστάμενος. και τουτους τι δοκειτε; ἠδίκουν μεν οὔδεν, ἔδεισαν δε μη λυττα τις ωσπερ κυσιν ἡμιν ἐμπεπτωκοι.

13. ἼΑλλ' οτι μεν, ὦ Ἄβραδάτα, ει τις και ἄλλη πώποτε γυνη τον εαυτῆς ἄνδρα μειζον τῆς αυτῆς ψυχης ἐτίμησεν, οιμαι σε γιγνώσκειν οτι και ἐγω μία τουτων εἰμι. τι ουν ἐμε δει καθ' εν εκαστον λέγειν; τα γαρ εργα οιμαι σοι πιθανώτερα παρεσχησθαι τῶν νυν λεχθέντων λόγων.

19. Ει μεν τοιουν τουτ' ἐπεχειρουν λέγειν, ως ἐγω προήγαγον υμας ἄξια τῶν προγόνων φρονειν, ουκ εσθ' οστις ουκ αν εἰκότως ἐπιτιμησειε μοι. νυν δ' ἐγω μεν υμετέρας τας τοιαυτας προαιρέσεις ἀποφαίνω, και δείκνυμ' οτι και προ ἐμου τουτ' ειχεν το φρόνημ' ἢ πόλις, τῆς μέντοι διακονίας τῆς ἐφ' ἐκάστοις τῶν πεπραγμένων και ἐμαυτω μετειναι φημι·

20. Χωρις δε της δόξης, ω ἄνδρες, οὔδε δικαιον μοι δοκει ειναι δεισθαι τοῦ δικαστοῦ οὔδε δεόμενον ἀποφεύγειν, ἀλλα διδάσκειν και πείθειν. οὐ γὰρ ἐπι τουτω κάθηται ὁ δικαστης, ἐπι τῆ καταχαρίζεσθαι τα δίκαια, ἀλλ' ἐπι τῆ κρίνειν ταυτα· και ὁμώμοκεν οὐ χαριεσθαι οἰς αν δοκῆ αὐτῶ, (...)μη ουν ἀξιουτε με, ω ἄνδρες ἸΑθηναιοι, τοιαυτα δειν προς υμας πράττειν α μητε ἠγουμαι καλα ειναι μήτε δίκαια μήτε οσια.